N.º 4957. **DE TIJD.** 186[illegible]

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden franko p. p. *f* 6.00.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan »het Bureau van DE TIJD.”

ZATURDAG 5 SEPTEMBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 4 September.

DE KLERIKALEN EN DE LIBERALEN.

II.

Welk is het standpunt der liberalen tegenover het Katholicisme? De liberalen hebben haat gezworen tegen het pozitieve, leerstellige Christendom. Volgens hen heeft het Christendom geen vasten vorm: het heeft geene leer, die voor alle tijden gelden kan; deze is aan gedurige ontwikkeling of liever vervorming onderworpen; het is eene algemeene formule, waarmeê de heerschende en gedurig afwisselende meeningen der menschelijke rede worden uitgedrukt. De Katholiek integendeel gelooft in één God, die den mensch schept, de maatschappij bestuurt; met wien de mensch in aanhoudende gemeenschap leeft, aan wien hij onderworpen is als aan zijn Heer. Hij neemt eene bovennatuurlijke openbaring aan in Christus nedergelegd in de Kerk, om door haar behouden en overal verkondigd te worden. Deze openbaring, van God afkomstig zijnde, kan niets dan waarheid, en bijgevolg onvervormelijk als de waarheid zijn. Zij vordert van den mensch een geloof, maar een zóódanig, dat de regten der rede niet krenkt, vermits, èn die openbaring, èn die Kerk, met bovennatuurlijke feiten gepaard gaan, waardoor de rede [illegible] der openbaring en het bovennatuurlijk [illegible] Kerk *erkent*. Dit geloof te belijden, te bewaren, te verbreiden is voor den Katholiek het grootste belang, daar dit geloof is, »een vaste grond der dingen, die men hoopt, een bewijs der zaken, die men niet ziet.” (Hebr. XI, 1.) Dit geloof is, als de werken Gods, die volkomen zijn, aan hervorming geenszins onderworpen, ofschoon het wel voor ontwikkeling, gelijk alles wat met den mensch in betrekking staat, vatbaar is. De groote ontwikkeling echter zal daar eerst plaats hebben, waar het gelooven in zien, en het aannemen op goddelijk gezag in het aanschouwen van Gods wezenheid en persoonlijkheid zal overgaan.

De godsdienst van het liberalisme is »uitsluitend een godsdienst van het gemoed.” Zij is individueel »te ver boven het stoffelijke en tijdelijke verheven, om daarmeê in eenige betrekking te staan.” Het zijn de eigen woorden van madame de Stael, de gevierde schrijfster van het liberalisme.

De godsdienst van het Katholicisme is eene godsdienst van den *geheelen* mensch, hebbende wel is waar haar zetel in het gemoed, maar van daar, als van haar troon, alles besturend en bezielend, wat de mensch uiterlijk en in gemeenschap met den medemensch verrigt.

Daar het liberalisme geen ander gebied der godsdienst dan dat van het gemoed erkent, zoo moet het noodwendig alles wat uiterlijk, wat tijdelijk, wat maatschappelijk is, als der godsdienst vreemd beschouwen, en het bijgevolg als eene onregtvaardige aanmatiging van het Katholicisme aanzien, waar dit zich in iets, dat onmiddellijk tot het individueel gemoed niet behoort, inmengt. Daarom ziet het met leede oogen de tijdelijke magt van den Paus, den luister der openbare eeredienst, de bezittingen der Kerk.

Het Katholicisme bekent wel is waar geen rijk te zijn van deze wereld, vermits het, gelijk zijn Goddelijke Stichter, noch afkomstig van deze wereld is, noch, even als de verrezene uit de dooden, zijne bestemming op deze wereld heeft. Daarom behoort de bereddering van het zuiver tijdelijke niet tot zijne taak, en in zooverre huldigt het de vrijheid en algeheele onafhankelijkheid van den staat; ja, dewijl het welvaren van den staat en het tijdelijk welzijn der burgers in het groote wereldplan van God is opgenomen, maakt het de verpligtingen van den burger tegenover den staat, en de burgers nog meer verbindend door den band der godsdienst.

Doch, even als de goddelijke insteller, is het Katholicisme *in* de wereld: even als hij zigtbaar; even als hij met het tijdelijke, het openbare, het maatschappelijke in aanraking en veelvuldige betrekking. Het Katholicisme is eene openbare maatschappij, van de burgerlijke maatschappij onderscheiden:

In afkomst, daar de burgerlijke maatschappij uit den natuurlijken aanleg van den mensch, volgens den wil des Scheppers, — de Kerk integendeel ontstaan is uit de genade van God in Jezus Christus.

In uitgestrektheid, vermits de Kerk zich over den geheelen aardbol, de burgerlijke maatschappij over een deel daarvan zich uitstrekt.

Eindelijk in bestemming, terwijl de staat bestemd is voor het welzijn in den tijd, de Kerk voor het welzijn in de eeuwigheid.

Daar nu de Kerk eene openbare maatschappij is, en deze zonder uitwendige middelen niet bestaan kan, zoo beweert de Kerk regt te hebben op alles, wat voor de uitvoering harer goddelijke zending onontbeerlijk is. Hierop grondt zij hare aanspraken, onder anderen op het behoud der tijdelijke magt van den Paus, haar regt van bezitten, de vrijheid van vergadering en onderwijs, enz.

De godsdienst van het liberalisme is niet maatschappelijk: zij is individueel, geheel inwendig, heeft niets met het uitwendige te doen. Daaruit vloeit in het liberale systeem de noodzakelijke gevolgtrekking voort, dat alles wat uitwendig, openbaar en maatschappelijk is, uitsluitend tot het gebied van den staat behoort, en dat in dit alles de Kerk aan den staat onderworpen is. Vandaar dan ook de meening, nog onlangs door Mr. Hingst in *de Gids* voorgestaan, dat de Kerk eene korporatie in den staat is, verhevener wel is waar dan de andere korporatiën, maar in den grond aan al deze gelijk (1), en bijgevolg, gelijk alle andere korporatiën, in alles wat uiterlijk en openbaar is, aan den staat en zijne regeling onderworpen. Zulke onderwerping zal en kan de Kerk nimmer gedoogen; zij zal zich neven den staat stellen als eene zuster, even als de staat van God afkomstig, die met den staat in liefde en vrede wil en moet leven, hem helpen en ondersteunen, zonder nogtans in haar eigen kring van hem afhankelijk te willen zijn.

Hierbij wordt het duidelijk, van welken aard de aanslagen van het liberalisme op de Kerk zullen wezen, en hoe verschillend zij moeten wezen van diegenen, welke het Protestantisme en het godsdienstig rationalisme zonder verpoozen tegen haar beproeven. Deze tasten regtstreeks het geloof van het Katholicisme aan, dat zij, of als bijgeloof, of als eene onregtmatige verdrukking van de menschelijke rede willen doen aanzien. Het liberalisme integendeel, ofschoon uitgaande van hetzelfde beginsel, namelijk van de onafhankelijkheid der menschelijke rede, belaagt de Kerk op het uitwendig en maatschappelijk terrein. Het wil de Kerk uit het openbare leven en uit de maatschappij verdrijven, of althans deze geheel en al aan zich onderwerpen: het is de voorstander van de staats-almagt in alles wat openbaar is, en vermits het zich niet regtstreeks met het inwendig geloof en godsdienst inlaat, die in het gemoed zetelt, zoo kan het bij al zijne vervolgingen en verdrukkingen den schijn aannemen van de godsdienst vrij te laten. Maar aan welke godsdienst laat het die vrijheid? Voorzeker niet aan de Katholieke godsdienst, gelijk deze door de Katholieken begrepen, maar gelijk deze door de liberalen gewild wordt. Vandaar hunne voorliefde voor het Protestantisme, voor het rationalisme en voor elke ongeloovige rigting des tijds, die de ware Katholieken van den geest hunner Kerk vervreemden hen van de uitwendige godsdienstoefeningen aftrekken, en ze in diervoege tot gedweeë werktuigen van het liberalisme maken.

Doch hoe kunnen zich de Katholieken tegen de liberale vervolging verdedigen? Het liberalisme zonder twijfel is voor den Katholiek eene magtige verleiding, waartegen hij zich niet anders kan vrijwaren dan door die middelen, welke het geloof en de Kerk hem aanbiedt. Maar wij bedoelen hier niet de verdediging, die elke Katholiek in het bijzonder tegen den rationalistischen, ongeloovigen geest van het liberalisme moet aanwenden. Wij spreken hier van de verdediging der Kerk zelve, als openbare maatschappij, die het liberalisme aan zich wil onderwerpen, zoo niet verzwakken en verdrijven. Voor deze verdediging kan zij de wapenen gebruiken, die het liberalisme zelf aan de hand geeft. Het liberalisme geeft [illegible] een anders vrijheid te eerbiedigen: daaraan ontleent het zijn naam, daarin stelt het zijn grootsten roem. Wel nu, dat het dan ook aan de Katholieken hunne ware vrijheid late en die late in de orde van zaken, welke voor hen van het overgrootst gewigt zijn. Ware vrijheid bestaat in te kunnen handelen volgens zijne diep gevestigde overtuiging; het is geene vrijheid, die overtuiging eerst te willen vestigen, veel minder haar geweld te willen aandoen. Ware vrijheid is ondenkbaar, zonder eerbiediging van een anders overtuiging, ook zoo deze ons dwaling moge toeschijnen. Of hebben de Katholieken geene overtuiging? Van waar dan die sterkte der Kerk, waardoor zij zoo menigen aanval getrotseerd heeft, en immer frisscher en levendiger uit de vervolging verrees? Of is zulks aan dweeperij toe te schrijven, gelijk het menig liberaal gelieft te zeggen. Maar, waar heeft men ooit ter wereld eene zoo algemeene, eene zoo onverwinnelijke dweepzucht gezien?

Het liberalisme is bepaald voorstander van vrijheid van godsdienst en kerkgenootschap. Libera chiesa in libero stato was het tooverwoord van Cavour, dat het liberale Europa bewonderd en duizende keeren heeft herhaald. Gunne het dan aan de Kerk vrijheid, maar dat dit geene vrijheid zij, welke de Kerk slechts kan genieten, na van hare verkregen regten beroofd, van hare goederen ontbloot te zijn, terwijl het onderwijs haar ontnomen, en de huwelijkszaken aan den burgerlijken ambtenaar zijn toegewezen; terwijl het regt van vereeniging, als voor haar niet geschreven, of van geener waarde is, om de geweigerde regtspersoonlijkheid; terwijl men het regt van bezitten haar betwist of grootelijks bemoeijelijkt; terwijl men hare getrouwe kinderen van de openbare ambten weert en de lijken van hen, die bij leven haar miskenden en hoonden, op hare gewijde aarde wil begraven. Wil het liberalisme waarlijk vrijheid aan het kerkgenootschap verleenen, dan moet het de Kerk zich laten ontwikkelen naar hare eigene beginselen, naar haren eigen aard. Het mag haar niet zeggen: wees, gelijk ik wil, en handel dan naar believen; maar het moet zeggen: blijf, gelijk gij zijt, en handel in overeenkomst van uw wezen. Het moet vertrouwen stellen op de Kerk en door preventieve maatregelen niet alle mogelijke gevaren willen voorkomen, die een argwanend oog in eene verre toekomst meent te zien. Het moet zich niet boven de Kerk willen stellen, gelijk boven eene particuliere korporatie, die minder edel, minder algemeen dan de staat is. Het moet met één woord zijne trotsche heerschappij verzaken. Hoe immers kan de Kerk vrij zijn in een staat, die zich alles waant, en beweert dat niets van hem onafhankelijk is, niets neven hem, maar alles onder hem staat!

Het liberalisme belijdt het beginsel van vrijheid der Kerk, het moet er ook de gevolgen van aannemen, en men moet het niet met rust laten, men moet het van logen en bedrog, ja, van pleging van onregt betichten, zoolang het slechts iets van het vele weigert, dat door de vrijheid der Kerk vereischt wordt. Het liberalisme huldigt de staatkundige vrijheid: het doet alles in naam van het volk, niet slechts diens belang wil het beoogen maar zelfs diens wil uitvoeren. Doch de wil van het grootste, en, zeggen wij het zonder schroom, van het beste gedeelte van het geloovige volk is het, dat het de Kerk goed ga, dat zij vrij zij, dat zij zich hoe langer hoe meer kan ontwikkelen. Het liberalisme wil den schijn aannemen, alsof het niet het geloovige volk, maar eene klerikale partij, dat is de priesters en leeraars tegen zich heeft. Maar wie zal het de moeite waard oordeelen, zulks te wederleggen, na hetgeen wij in Italië en België hebben zien gebeuren! Indien het geloovige volk voor het liberalisme is, waarom ijvert het dan zoo om het volk te liberalizeeren? Waarom moeten de verkiezingen en stemmingen zoo kunstmatig worden geleid? Waarom de giften en makingen van het volk aan de Kerk zoo zorgvuldig worden bewaakt en belemmerd?

Betreurenswaardig is het, dat men zoo vaak den naam der Kerk in staatkundige partijen gemengd ziet. Maar zulks is de schuld niet der Kerk, maar van het liberalisme, dat de Kerk er toe noodzaakt. Het bestrijdt

(1) *De Gids* 1863, April, bl. 28.

de Kerk, het vervolgt haar, en dit alles doet het in naam en op gezag van het volk. Geen wonder dat hiertegen het geloovige volk zich verzet, niet duldende, dat eene vervolging van het dierbaarste, op zijn naam, geschiede; geen wonder dat het zijn gezag en magt bezigt, om zoo veel mogelijk zijne bestrijders krachteloos te maken, en om zijne meer dan aardsche en tijdelijke belangen te verzorgen.

Men schrijft ons uit Helmond: In het naburige Asten heeft de heer J. G. Frenken, ongeveer vijftig jaren kantonregter aldaar, van die betrekking op zijn verzoek eervol ontslag gekregen, in te gaan met 1° Okt. aanst. Er loopt een gerucht, dat de betrekking van kantonregter te Asten aan een protestant zal worden gegund, hetwelk daar een slechten indruk maakt. Gewis niet zonder reden. In het kanton Asten toch heeft men op eene bevolking van 20,000 zielen, slechts ongeveer 400 andersgezinden, terwijl al de overigen katholiek zijn. En wat gebeurt nu in dat kanton? Dat de voornaamste ambtelijke betrekkingen voor een groot gedeelte door protestanten bekleed worden, b. v. het kanton telt vijf notarissen; zij zijn *allen* protestant. De griffier van het kantongeregt, een ambtenaar van het openbaar ministerie bij dat kantongeregt en een plaatsvervangend kantonregter zijn protestant. Er blijven dan nog de tegenwoordige maar thans *eervol* ontslagen kantonregter en een plaatsvervangend kantonregter voor de Katholieken over. Moet nu de toekomstige kantonregter ook nog protestant zijn?

Aan den antwerpschen *Precurseur* schrijft men uit 's Gravenhage het volgende:

„Eenige buitenlandsche dagbladen hebben veel ophef gemaakt van een konflikt, hetwelk aan de kust van Guinea zou zijn ontstaan tusschen den nederlandschen goeverneur dier kolonie en den ambtenaar, die in die landstreken, Groot-Brittanje vertegenwoordigt. Te oordeelen, naar die dagbladen, zouden wij op het punt staan van oorlog met Engeland te krijgen. Ziehier waartoe zich dat geruchtmakend konflikt bepaalt: Een brief, afgezonden door een nederlandsch onderdaan, was door een der engelsche militairen onderschept, maar is eenige dagen later door het engelsch bestuur ongeschonden aan den regthebbende bezorgd. Deze bijzonderheden worden mij medegedeeld uit eene bron, die bij mij alle vertrouwen heeft."

Onlangs werd melding gemaakt van eene gift, door den heer L. B. Bisschoffsheim, onzen voormaligen stadgenoot, thans te Parijs gevestigd, den burgemeester aangeboden ten behoeve dezer gemeente, als eene herinnering aan het besluit van de kamer der staten-generaal, het handelstraktaat met Zwitserland niet goed te keuren, omdat in eenige kantons van den gemeenebest de Israëlieten niet in het genot zijn van alle burgerlijke en politieke regten. Thans wordt in het parijsche blad *le Temps* dit feit ook vermeld en tevens er bijgevoegd, dat het geschenk 50,000 fr. bedraagt en deze som bestemd is tot eene leenbank, of inrigting tot het verstrekken van renteloozе voorschotten aan allen, zonder onderscheid van godsdienst, die daaraan behoefte hebben.

Gisteren namiddag is, na een arbeid van 14 dag, het kolossale beeld op den koepel van het Paleis voor Volksvlijt geplaatst en onthuld. Het beeld is geheel verguld, rust met een voet op den wereldbol, en heeft in de regterhand eene fakkel en in de linker een lauwerkrans. Er ging een groot gejuich onder de werklieden op, toen het beeld, van zijn omhulsels ontbloot, in de zon schitterde, en de nationale vlag ten top geheschen werd. Gelukkig zijn bij deze werkzaamheden geen ongelukken te betreuren.

Heden wordt de verjaardag van Z. K. H. den prins van Oranje alhier op de gebruikelijke wijze gevierd.

Z. M. heeft goedgekeurd de benoeming van M. M. van Dijck, tot sekretaris der gem. Diessen, en van T. Venema Azn., tot sekretaris der gem. Sappemeer.

NIJMEGEN, 2 Sept. Gisteren heeft een meisje van 12 jaren koppen van lucifers in eene kan met koffij gedaan, vermoedelijk om hare stiefmoeder te vergiftigen. De onaangename smaak der koffij heeft deze echter voor het gebruik gewaarschuwd, zoodat zij er slechts een weinig van genoten heeft. Het kind is in verzekerde bewaring genomen en heeft, naar wij vernemen, het feit reeds bekend. *[Arnh. Ct.]*

HOORN, 3 Sept. Op de markt alhier werden aangevoerd 245 stapels Kaas, wegende 59,222 Ned. ℔. Prijs: kleine Kaas *f* 27.75.

DELFT, 3 Sept. De prijzen der Boter waren heden: *f* 54 a *f* 58.

WORMERVEER, 2 Sept. Ter kaasmarkt van heden waren aangevoerd 24 stapels; de hoogste prijs der kleine Kaas was *f* 26¼, en der middelbare *f* 25¼, per 50 Ned. ℔.

PURMEREND, 1 Sept. Ter markt van heden was de hoogste prijs der kleine Kaas *f* 26¼, en der middelbare *f* 26, per 50 Ned. ℔.

GOUDA, 3 Sept. De veemarkt van heden met tamelijken aanvoer; de handel levendiger. Vette schapen en lammeren vlug. Magere varkens en biggen beter te verkoopen.

Kaas *f* 20 a *f* 24.50 per 50 Ned. ℔.

Goeboter *f* 1.10 a *f* 1.16; Weiboter *f* 0.88 a *f* 0.98 per Ned. ℔.

De telegraaf meldt heden het volgende:

PARIJS, 3 Sept. Er is hier eene brochure verschenen getiteld: *Frankrijk, Mexiko en de Zuidelijke Staten.* De schrijver tracht daarin aan te toonen, dat de erkenning der zuidelijke konfederatie in Frankrijks belang is en dat er bijzonder mogelijkheid aan de herstelling der amerikaansche Unie te denken valt. Voorts wijst hij er op dat, wanneer het eenmaal tot een scheiding tusschen het Noorden en Zuiden zal zijn gekomen, de Zuidelijken Frankrijks bondgenooten zullen zijn, en dat zij Mexiko tegen een aanval van het Noorden zullen dekken, terwijl langs dien weg de fransche fabrieken eindelijk van katoen zullen worden voorzien.

— Volgens de *Patrie* zijn gisteren avond met een bijzonderen koerier belangrijke depêches uit St. Petersburg ontvangen.

Men verzekert, zegt *La France*, dat een familieraad, die op 30 Augustus op Tsarskoe-Selo gehouden is, zich voor het oktrooijeeren van eene konstitutie verklaard heeft. Prins Gortschakoff was de eenige niet tot de keizerlijke familie behoorende persoon, die deze raadsvergadering bijwoonde. Er zijn kommissarissen, allen behoorende tot het verlichtste gedeelte der russische maatschappij, benoemd om die konstitutie te bewerken.

Keizer Napoleon zal morgen den ministerraad te St. Cloud prezideeren.

De graaf Manderström, Zweedsch minister van Buitenlandsche Zaken, is uit Koppenhagen aangekomen. Men brengt zijne reis in verband met een eventueel konflikt tusschen Denemarken en Duitschland.

De *Pays* en de *Débats* zijn van oordeel dat men eerst nader met de russische hervormings-ontwerpen bekend moet wezen, alvorens ze te bespreken.

— De *Moniteur* bevat het volgende: „Een kaperschip, voerende de vlag der noord-amerikaansche Zuid-konfederatie en genaamd de *Florida*, is te Brest binnengeloopen om bekomen averij te herstellen. De wijze waarop dit schip daar ontvangen werd was geheel overeenkomstig de gewone beginselen van het volkenregt. In den aanvang van den oorlog heeft de regering des Keizers, in overeenstemming met de andere mogendheden, de gekonfedereerden als oorlogvoerende partij erkend, en verklaard dat het zijne bedoeling was zich tusschen de twee partijen stipt onzijdig te houden. In de gevallen als het onderwerpelijke is het regt en tevens de pligt der onzijdigen, aan schepen van oorlogvoerende partijen te vergunnen zich de middelen te verschaffen, niet om te strijden, maar om zee te bouwen. Op grond hiervan is besloten de *Florida* toe te laten, om zich te voorzien van alles wat onvermijdelijk noodig is om in goeden vaarbaren toestand te blijven, doch zonder dat het dien bodem vergund zij aankoopen te doen van dien aard om zijnen voorraad wapenen of ammunitie aan boord te vermeerderen.

MADRID, 2 Sept. De heer Madoz en andere invloedrijke progressisten afgevaardigden zullen aanstaanden Zaturdag eene bijeenkomst houden.

De vrienden van het ministerie verzekeren, dat het het vertrouwen der kroon behoud.

WARSCHAU, 2 Sept. Eenige benden opstandelingen uit het goevernement Lublin, die zich naar het goevernement Radom wilden begeven, zijn gedurende tien dagen door de Russen vervolgd en vijf malen geslagen. Slechts een klein gedeelte daarvan heeft zich kunnen redden door het overtrekken van den Weichsel nabij Pulawy.

ALEXANDRIË, 2 Sept. De anamitische gezanten, die zich naar Frankrijk begeven, zijn van hier met de *Labrador* derwaarts vertrokken.

De Nijl wast op eene onrustbarende wijze.

Er zijn maatregelen genomen om de verdere verspreiding der veeziekte in Egypte tegen te gaan.

ROME, 3 Sept. Door Z. E. den kardinaal-vikaris is, ter gelegenheid van een processie, een edikt uitgevaardigd in welks laatste paragraaf de kardinaal het verlangen van den Paus te kennen geeft, dat bijzondere gebeden worden uitgesproken ter gunste van Polen, en zegt dat de Heilige Vader met smarte ziet dat dit land een bloedbad is en geplunderd wordt. „Polen — dus leest men verder in genoemd dokument — is altoos innig katholiek gebleven, en was ten allen tijde het bolwerk der christenheid tegen het veldwinnen van wanbegrippen; derhalve verdient het de gebeden, opdat het bevrijd worde van de rampen en onheilen waaronder het gebukt gaat, en opdat het, met behoud van zijn eigendommelijken aard, altoos getrouw blijve aan de roeping welke het van God ontvangen heeft, te handhaven en, met het eenstemmig gevoelen der gansche natie, ongeschonden te bewaren de vaan van den waren Katholiek en de godsdienst zijner voorvaderen."

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 2 Sept. Het eenige wat hier in politieke kringen besproken wordt, zijn de voortdurende vergaderingen der ministers. Men hoort van niets dan — de Keizer zal den ministerraad prezideeren, op morgen zal men op nieuw vergaderen, de heeren Budberg en Goltz hebben een konferentie bij den heer Drouyn de Lhuys aangevraagd enz. Wat in de vergaderingen der ministers behandeld was, hiervan was echter niets uitgelekt.

— Van verschillende zijden wordt het bevestigd, dat Rusland de revolutie in Italië met goud ondersteunt. Eene goede waarschuwing, zegt een korrespondent, voor hen, die in genoemd rijk den hersteller van Europa zagen. Dat Rusland mede zijn blik op de Vereenigde Staten geslagen heeft wordt insgelijks bevestigd; men zegt dat het daarmede een verbond aangegaan heeft.

— Luidens berigten uit Montenegro, begint het daar weder onrustig te worden, en heeft men ook getracht de distrikten van Herzegowina, welke door Oostenrijks invloed bij den jongsten opstand rustig waren gebleven, op te ruijen. Daar deze pogingen tot dusver vruchteloos gebleven zijn, moeten uit Montenegro sluipmoordenaars zijn afgezonden, om de hoofden van bedoelde distrikten, voornamelijk Luka Vikalovisch, van het leven te berooven. Een en ander wordt uitsluitend aan den invloed van Rusland toegeschreven, en men houdt het voor waarschijnlijk, dat de russische konsul te Ragusa, de heer Petkovisch, die zich op het einde der vorige, en in het begin dezer maand lang te Cettinje heeft opgehouden, de voornaamste leider dier beweging is.

— Het *Journal des Débats* bevat een merkwaardig artikel over de politiek van Oostenrijk ten opzigte van Polen. Twee gevaren worden daarin voor Oostenrijk aangewezen en voornamelijk ter overweging aan de oostenrijksche staatslieden gegeven: het verlies van eene ontluikende populariteit in Duitschland, die Oostenrijk voor het grootste gedeelte aan zijne houding in de oppozitie tegenover Pruissens gedweeheid voor Rusland te danken heeft, en het voordeel, dat de kosmopolitische revolutie trekken kan, wanneer Polen aan zich zelve overgelaten wordt door eene mogendheid, die door hare belangen geroepen is Polen te ondersteunen. Het blad wijst er op, hoe het aarzelen om in deze zaak door te tasten in het nadeel van Oostenrijk geweest is, en des te sterker de keten heeft aangehaald, waardoor genoemd rijk sedert de verdeeling van Polen, aan Rusland gekluisterd zit. De medepligtigheid aan eene misdaad, zoo besluit het blad, wordt slechts door het berouw uitgewischt, en dat berouw wordt slechts getoond door die misdaad te herstellen.

ENGELAND.

LONDEN, 2 Sept. De gezamenlijke frankforter verslaggevers der engelsche dagbladen hebben geen lof genoeg voor de populariteit, die de Keizer van Oostenrijk zich aldaar onder alle standen verwierf. „De onverstoorbare goede luim, zoo schrijft een hunner, waarmede hij in het vorsten-kongres het voorzitterschap bekleedt, heeft hem ook bij anders niet oostenrijksgezinde personen talrijke vrienden doen winnen. Dikwijls sloeg ik in den laatsten tijd de houding van het publiek bij het voorbijgaan der verschillende vorstengade, en kwam tot de overtuiging, dat de Keizer de populairste van allen is. Aanvankelijk deelde de hertog van Saksen Koburg met hem in de volksgunst, maar sedert heeft de neiging voor den Keizer vordering gemaakt. Dit moge ten deele aan den tooverachtigen aan alle Duitschers, met name aan de frankforters dierbaren keizerstitel zijn toe te schrijven, maar toch dankt de Keizer het hoofdzakelijk aan zijne persoonlijkheid. Hij is een der aangenaamste gestalten onder de hier aanwezige vorsten. Hetzij hij in zijn eenvoudig rijtuig, met zijn buurman pratende, gezeten is, of met de cigaar in den mond te paard daar heen draaft, altijd ziet hij zoo goed en vriendelijk rond, dat men hem onwillekeurig moet lief krijgen. Zijne gehele houding duidt aan, dat hij de volksgunst noch zoekt noch versmaadt, maar die, gelijk den heer van een oud huize, als eene gewone hulde aanneemt."

DUITSCHLAND.

WEENEN, 1 Sept. Volgens den *Botschafter* zou de tegenwoordige zitting van den rijksraad slechts kort duren, en zijne werkzaamheden zich ditmaal bepalen tot

het budget, de wetgeving omtrent het akkoord in faillissementen, en betreffende het regt van domicilie. Reeds in December zouden de landdagen worden bijeen geroepen, doch mede slechts tot eene korte zitting, om de loopende zaken en de gewestelijke budgetten te behandelen, en dan zou tegen het midden van Februarij de rijksraad tot eene nieuwe zitting worden bijeen geroepen. Over het algemeen schijnt de regering voornemens te zijn, het periodieke der parlementaire ligchamen behoorlijk te regelen, en de rijksraad voortaan vroegtijdig in het jaar te doen bijeenkomen, ten einde diens zittingen in den daartoe geschiksten tijd, van Februarij tot Mei, kunnen plaats hebben.

— De *Speyer Ztg.* bevat een brief, betreffende den tegenwoordigen politieken toestand, waarin gezegd wordt, dat de oostenrijksche regering zeer op haar hoede moet zijn tegen Rusland, wijl te Petersburg plannen uitgebroeid worden, die zeer vijandelijk jegens Keizer Frans Jozef zijn. Het blad zegt o. a. te weten, dat binnen kort een sterk leger naar de oostenrijksche grenzen zal oprukken.

— In een schrijven uit Venetië wordt gezegd, dat de revolutionnaire partij aldaar weder plan schijnt te hebben tot een of andere dolle streek. Er zijn een aantal mazzinistische agenten werkzaam om de bevolking op te ruijen, doch zij zouden hierin slecht slagen. Elken dag tracht men oproerige proklamaties binnen te smokkelen, waarin de jongelingschap wordt opgeroepen, om met de wapens in de hand gereed te staan, tot het sein van den algemeenen opstand zal worden gegeven. Men heeft zelfs getracht wapens en zoogenaamde Orsinibommen binnen te voeren. De burgers nemen intusschen deze toebereidselen tot een volksoploop of iets dergelijks niet in ernst op, en lagchen om de onbezonnenheid der revolutionnaire drijvers, vermits het tegenwoordige oogenblik volstrekt geen uitzigt geeft op eenig goed gevolg. Op het land is dat echter het geval niet; men neemt daar de zaak zeer ernstig op, en niet zelden ten nadeele van den een of andere agent van Mazzini. Dit is nog voor weinige dagen het geval geweest met zoodanigen agent, die, na te vergeefs te Venetië en andere plaatsen al het mogelijke te hebben beproefd, zich naar Ouvarzare had begeven, en daar voorspellingen deed van den bloei, welke Venetië eerlang onder den glorierijke schepter van den *Re galantuomo* te wachten zou hebben enz. De goede landbewoners maakten echter een kort proces met den zendeling van den »grooten profeet," zij sloegen hem namelijk bont en blaauw, en leverden hem gebonden aan de policie over. Een treurige afloop van zulk een eervolle zending, zegt de korrespondent,

BERLIJN, 2 Sept. De minister-prezident Bismarck heeft gisteren, kort na zijn terugkeer uit Baden-Baden, eene langdurige konferentie gehouden met de hier aanwezige ministers.

— De zoogenaamde liberale bladen hebben reeds geheel vergeten, dat zij op het eerste berigt van een vorstenkongres te Frankfort de plannen des Keizers van Oostenrijk daarbij hebben toegejuicht; want sedert eenige dagen trachten zij uit al hun vermogen het kongres in een ongunstig en valsch licht te plaatsen. Zij zouden Pruissen wel zeer spoedig het ontwerp tot hervorming van den Bond, met een zeer krag tegenontwerp [illegible], en overigens de maatregelen te nemen, welke het in den tegenwoordigen toestand noodig acht. Men gelooft, zegt de *Köln. Zeit.*, dat Pruissen in deze aangelegenheid twee wegen kan inslaan. Het kan zich aan het hoofd der eenheidsbeweging in Duitschland plaatsen, of zich bij de federalistische voorstellen van Oostenrijk aansluiten. Het blad is van gevoelen, dat Pruissen tot het eerste niet gemakkelijk zal overgaan, wijl het ligt tot een oorlog met Oostenrijk zou kunnen voeren; met andere woorden: Pruissen zou de druiven wel wat zuur vinden. De Koning zou intusschen verklaard hebben, dat hij een hervorming van den Bond noodzakelijk achtte, en de minister von Bismarck geeft, naar men zegt, de voorkeur aan een duitsch parlement met regtstreeksche verkiezingen. Een korrespondent maakt de opmerking, dat Pruissen, 'twelk sedert eenigen tijd zonder Kamers en budget het land regeert, mogelijk, naar een middeltje uitziet, om den Bond zonder Bond te *massregeln*.

— De juristen hebben na afloop van hun kongres, dat met het belangrijke besluit om een »*Hoch*" aan de vrouwen te brengen, geëindigd is, aan een banket van ongeveer 600 kouverts deel genomen. Tot opluistering daarvan zou de muziek van het oostenrijksche regement van Mentz bijgedragen hebben, doch tot groote teleurstelling der juristen is dit muziekkorps niet verschenen. Onderscheiden bladen hebben een paar dagen daarna berigt, dat het muziekkorps niet had kunnen komen, wijl het naar Frankfort ontboden was, doch dit blijkt thans onwaar te zijn; want het officieele dagblad van Darmstadt meldt thans, dat genoemd oostenrijksch muziekkorps, na het gebeurde met de juristen in den schouwburg, op hoog bevel verboden was bij het feestmaal te spelen.

— Uit Frankfort berigt men, dat de vorsten in de laatste zitting van het kongres de handen met geestdrift in den door den keizer van Oostenrijk geboden regterhand gelegd en zich dus bij handslag met hem verbonden hebben, om het duitsche vaderland een doeltreffende konstitutie te schenken.

— De rede waarmede Keizer Frans Jozef het vorstenkongres heeft gesloten, luidt, volgens de *Europe*, aldus:

»Onze beraadslagingen zijn geëindigd en mijne Doorl. bondgenooten zullen mij dus wel vergunnen eenige afscheidswoorden tot hen te rigten. In tien zittingen zijn wij het eens geworden over eene groote reeks van de moeijelijkste en meest ingewikkelde vragen. Op geen enkel punt hebben bijzondere en uitsluitende belangen ten slotte de overeenstemming der vergadering in den weg gestaan. Wij hebben getoond, dat wij allen bereid waren offers te brengen. Dit is, naar mijne schatting, een feit van groot gewigt; en zoo wij allen met eene levendige voldoening een retrospektieven blik werpen op de zoo talrijke blijken van de overeenstemming en de zelfverloochening, waarvan onze besluiten getuigen, dan heb ik welligt voor mijn aandeel, het regt mij een oogenblik van fierheid te vergeven, wanneer ik zeg, dat ik volkomen geregtvaardigd zie de hoop, welke ik gekoesterd had op de persoonlijke medewerking der duitsche vorsten Ik verzoek mijne doorluchtige bondgenooten de betuiging te ontvangen van mijne innige dankbaarheid wegens de vriendschap en het vertrouwen, waarvan zij jegens mij blijk hebben gegeven. Onze eerste konferentie der duitsche vorsten gaat uiteen met den wensch, dat eene tweede konferentie daarop zoo spoedig mogelijk volge; dat deze al de leden van het groote gemeenschappelijk vaderland moge vereenigen en onze pogingen moge bekroonen. Dat de Almagtige Duitschland en ons allen bescherme."

— Te Warschau loopt in russische kringen het gerucht, dat de grootvorst den 7 September met buitengewone koncessiën zal terugkeeren. Men twijfelt intusschen aan de waarheid hiervan en de inhechtenisnemingen duren steeds voort.

— Luidens een korrespondentie uit Warschau gaan de russische autoriteiten voort, de bevolking aldaar op allerhande wijze te kwellen. Zoo b. v. is thans het uur, waarop men niet meer zonder lantaarn op straat mag komen, van 9 op 8 uur vervroegd; voorts mag men er na 10 ure in het geheel niet meer op straat verschijnen, terwijl dit tot dusver nog tot 11 ure geoorloofd was. Men kan ligt begrijpen, welk groot ongerief deze doellooze kwellingen in eene stad met eene bevolking van 200,000 zielen te weeg brengen, vooral, wanneer men zich de gevallen voorstelt, waarin des nachts de hulp van een geneesheer, van een verloskundige enz. noodig is. Doelloos zijn deze kwellingen, naardien den geheelen nacht alle straten door talrijke en sterke patrouilles doorkruist worden.

— Op bevel van generaal Muravieff is het dorp Dzika, in het distrikt Bialystock, geheel verbrand, en zijn alle bewoners, zelfs grijsaards, vrouwen en kinderen naar Siberië getransporteerd. Een en ander was eene wraakneming van Muravieff, omdat in de nabijheid van dat dorp een russisch spion was opgehangen.

— Nopens de gebroeders Rewskowski, die als beschuldigd van verstandhouding met de poolsche nationalle regering opgehangen werden, wordt thans uit officieele bronnen gemeld, dat zij aan de poolsche regering geheel vreemd waren.

— Uit Langenberg meldt men, dat aldaar in den nacht van den 26n Aug. eene schandelijke daad gepleegd is in de katholieke kerk. Men vond des morgens bijna al de sieraden, welke zich in die kerk bevonden, verwoest en vernield. De kroonen waren verbrijzeld, de misgewaden verscheurd, het klavier van het orgel geheel uiteengerukt, enz. Het is tot dusverre nog niet gelukt den dader op te sporen.

— Eergisteren is Rawitz, in de provincie Posen, door een fellen brand geteisterd. Een groot gedeelte van het stadje is in de asch gelegd. Bij die gelegenheid is het aan een twintigtal krimineel veroordeelden gelukt uit het tuchthuis aldaar te ontsnappen. Zij hadden de wachten overrompeld, en, gebruik makende van de verwarring, hebben zij zich uit de voeten weten te maken.

— Volgens de *Europe* heeft de regering van Turijn reeds den 25 Augustus, bij wijze van cirkulaire aan hare diplomatieke agenten in het buitenland, geprotesteerd tegen de eventueele aanneming van art. 8 der ontworpen bondsherziening, daar zij hierdoor de belangen van Italië bedreigd acht. Dit artikel namelijk bepaalt, dat, zoo een duitsche staat wegens zijne niet-duitsche bezittingen in oorlog mogt geraken, Duitschland verpligt is hem in dien oorlog te ondersteunen.

ITALIE.

TURIJN, 1 Sept. Men zoekt thans bij het ministerie van Binnenlandsche Zaken eenig licht te verkrijgen over eene zaak, die nog al duister is — de ondersteuning aan uitgewekenen gegeven, welke geheel haar doel gemist heeft. De bladen der oppozitie hadden onderscheidene malen berigt, dat Piëmont daaraan slechts de som van 240,000 franken besteedde, terwijl nu berigt wordt dat daartoe 3,000,000 per jaar onzeldoende was. Iedereen is hier ontsteld over de verbazende som, daar toch slechts eenige Venetianen en Romeinen onderstand erlangden. Men is echter zoo onbescheiden geweest, van achter de koliezen te klappen. Een Venetiaan was namelijk naar Pavia gezonden, onder voorwendsel van daar te studeeren, en genoot niet minder dan 200 franken 's maands. Hem was echter opgedragen daar wanorde en onrust te verspreiden. Op den 28n Augustus werd dit individu te Napels aangehouden, waar hij bezig was eene demonstratie tegen het goevernement te bewerken, dat hem bezoldigde, en wel op den verjaardag van het gebeurde te Aspromonte. Onderscheidene republikeinen waren insgelijks bezoldigd. Men heeft nu een cirkulaire uitgevaardigd, om dezen kanker te doen ophouden, die zooveel geld verslindt.

Sedert eenigen tijd zitten de bladen van Ratazzi en die van het ministerie elkander geweldig in het haar. De laatsten hebben het geheim van Aspromonte verraden, en aangetoond, dat Ratazzi de wapening van Garibaldi begunstigde, in de hoop, dat deze zich met zijne bende naar Turkije zou begeven. De organen van Ratazzi zijn hierover niet verlegen, maar maken daaruit eene verdienste voor Ratazzi, die Italië op die wijze van de vagabonden wilde ontdoen, waarop de bladen van Minghetti en Peruzzi antwoordden, met zulk eene politiek *onzedelijk* te noemen. Beide partijen zoeken het voor hare deur schoon te vegen, en werken zich hoe langer hoe meer vast, daar nu ook bekend is geworden, dat den generaal Cugia geen spoed mogt maken, om Garibaldi te vervolgen, noch de fregatten, tot hetzelfde doel, uit de haven van Catano mogten loopen: Garibaldi moest eerst zijn slag geslagen hebben. Ondertusschen had het goevernement, toen dit bewerkt zou worden, den generaal Durando uit Konstantinopel terug geroepen, en Caracciolo daarheen gezonden met protestaties en vriendschapsbetuigingen aan de Verhevene Porte. Zulk een gedrag, zegt men, behoorde zeker niet tot eene *onzedelijke* politiek.

— Naar men verzekert, heeft het goevernement in negen maanden tijds, in het koningrijk Napels, 9043 personen laten fuzilleeren; onder dezen bevonden zich 54 priesters en 22 religieuzen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 4 September.

BEVALLEN (31 Aug.): J. Krasnapolsky, geb Volmer, Z. — (1 Sept.): J. Castelberger, geb. Stier, D. — (2 Sept.): S. Boukamp, geb. Post, doode D.

OVERLEDEN (30 Aug.): Mr. J. C. Walkart, 69 j.

Wisselkoers.

2 m. Parijs	f 55⅜	2/m. Livorno	f 45⅞
Zigt	56⅜	2/m. Napels	[illegible]
2/m. Bordeaux	55½	3/m. Petersburg	[illegible]
½/m.	55⅞	6/w. Weenen	[illegible]
3/m. Madrid	240	» Augsburg	[illegible]
» Cadix	240	» Frankfort	99
» Sevilië	237	2/m. Hamburg	35⅛
» Bilbao	237	Zigt	35¼
» Lissabon	41¼	2/m. Londen	11.73¾
» Porto	41¼	Zigt	11.82½
2/m. Genua	45⅞	Rotterdam	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 3 Sept. België 2½ pc. 61.15g; 4½ pc. 100.—, Metal. 68.10g. Nation. 73.75; Spanje 2 pc. 48.—p, 3 pc. 51.25p.

PARIJS, 3 Sept. 3 pc. Rente (open) 68.60, (slot) 68.05, 4½ pc. id. 93.—, 3 pc. Spanje 51¾, 2 pc. id. —, Eng.-Oost. Spoorw. 430, Credit mobilier 1217, 5 pc. Ital. leening 74.—, Russ. Spoorweg —, Romeinsche Leening 77.

MADRID, 2 Sept. 3 pc. Spanje 53.40; 2 pc. id. 48.60.

LONDEN, 3 Sept. Consols 93⅜; 3 pc. Ecuador —; 5 pc. Grieken 1824/25 36⅞, Coupons 18, 3 pc. Mexiko 33⅝, N. Grenada (of afgest.) 15⅞ 2 pc. —, uitgest. 9¾, Landwarf. —, 3 pc. Port. 1853 —, id 1862 —, 4½ pc. Russen 1850 —, 5 pc. id. 1859 —, 5 pc. id. 1862 93⅝, 3 pc. Spanje 5[illegible] 2 pc. id. 48½, Amortis. 34¾, Coupons 18, 6 pc. gekons. Turken 83¼, 2 pc. Venez. —, 6 pc id. 1862 53⅞, 4 pc. id. —, 2½ pc. Holland —; 4 pc. id. — 5 pc. Vereen. Staten —, 6 pc. id. —, 7 pc. Illinois C. B 80½, id. Shares —.

WEENEN, 3 Sept. 5 pc. Metalliek 7[illegible], Dito Nationale 83.50; Bank-Aktien 796, Oost.-Aand. 1860 —.—, Credit Anstalt 193, Oost.-Fr. Spoorweg 180, Nieuwe Lombard. 247.

BERLIJN, 3 Sept. 5 pc. Metal. 69⅞, Dito Nation. 74⅞, Stiegl. 5de serie 89, Dito 6de id. 95¾, 5 pc. Russen 1862 91⅞, 3 pc. Nieuwe dito 57⅞, 4½ pc. Pruissen 101[illegible].

HAMBURG, 3 Sept. 3 pc. Mexiko 33¼, 3 pc. Rusland 56⅝, 3 pc. Spanje 48⅞, 2 pc. id. 45¾, Vereenigde 104¼, Noord-Duits. bank 106½.

FRANKFORT, 3 Sept. 5 pc. Metall. 67¼, Nation. 72⅝, Oost-Aand. 1860 —, 3 pc. Spanje 52, 2 pc. id. 48¼.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Fonds	Rente	3 Sept.	4½ u.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	3½ pCt.	91		
Nederl. Bank	4 ″			
Nederl. Werkel. Schuld	2½ ″	64½	64 11/16	64½
Dito Dito	3 ″	77⅝	77 11/16	77 11/16
Dito Dito	4 ″	100¼	100⅜	100¼
Oost-Indische Leening	4 ″			
Amortisatie-Syndikaat	3½ ″			
Handelmaats. op rescontre	″	142⅞	143	143
Dito à kontant	4½ ″	143⅛		
Dito Leening 1858	4 ″			
Aand. Holl. Spoorweg.		112		
Leening idem	4½ ″			
Rijn idem	4½ ″			
Dito 2de Leening	4½ ″			
België, Cert. Adm. Belg. Bk.	2½ ″			
Dito bij *Rothschild*	2½ ″	57⅛		
Frankrijk, Certifikaten	3 ″			
Spanje, Obligatiën	2¼ ″	48 7/16	48 9/16	48 9/16
Dito	3 ″			
Dito Binnenlandsch	3 ″	51 13/16	51⅞	51 13/16
Amortisable Schuld.				
[illegible] Coupons.				
[illegible], Obligatiën	3 ″	48⅞	48 15/16	
Dito 1856/1862	3 ″	48 9/16	48⅝	48⅝
Dito Uitgestelde.				
Rusland, Obl. bij *Hope* & Cº.	5 ″	102⅜		
Dito dito 1828/29	5 ″	101½	101⅝	
Certif. dito 1831/33	5 ″			
Dito dito 1840	4 ″	77⅛		
Dito Orig. 2e, 3e en 4e Leen.	4 ″	77½	77⅝	77½
Dito dito 5e	4 ″	76½		
Dito 5de Serie	5			
Dito 1855, 6de Serie	5 ″	90⅞	91	90 15/16
Dito Adm. te Hamburg	5 ″	82½		
Dito te Londen	5 ″			
Dito dito	4½ ″	89⅞		
Dito dito	3 ″	57 5/16	57⅜	
Dito bij *Hope* 1860	4½ ″	92⅛	92¼	92 3/16
Dito Leening 1862	5 ″	90 5/16	90⅜	90⅜
Inschrijv. in Assign.	6 ″			
Certifikaten van dito	6 ″	54 7/16	54½	
Spoorweg-Aktiën	5 ″	198¾	199½	199½
Hypotheek	4½ ″	75¼		
Polen, Aandeelen 1835 fl. 500		159¼	159½	—
Obligatiën	4 pCt.	74		
Pruissen, Obligatiën	4½ ″			
Dito 1859	5 ″	103⅝		
Aandeelen 1854	3½ ″			
Oostenrijk, Obl. bij *Goll* & Cº.	5 ″			
Dito dito [illegible]	4 ″			
Dito Metalliek	5 ″	65	65¼	65 3/16
Dito dito	2½ ″	33¼	33 7/16	33⅜
Dito Rente Amst.	5 ″	85⅞		
Dito Nationale 1854	5 ″	70	70¼	70 3/16
Weener Bank-Aktiën	3 *f*	840	841	
Dito Aand. fl. 250, 1839	″	424		
Dito dito fl. 250, 1854	4 pCt.	258		
5 Pr. Oost. Spw. Obl. bij *Hope*	*f*	127¼		
Beijeren, Spoorw. Aandeelen.				
Denemarken, Oblig. te Londen	4 ″			
Braz. Geldl. 1824 van £ 100	5 ″	99⅝		
Dito 1839 ″ £ 100	5 ″			
Dito 1843 ″ £ 100	5 ″			
Dito 1852/1860	4½ ″			
Peru, Geldleening 1854	4½ ″			
Dito Fransche	4½ ″			
Ecuador, Oblig. 1855	1 ″	15⅞	16	16
Venezuela, Obligatiën	2 ″	24⅝	24¾	24¾
Dito	1 ″	12 11/16	12 13/16	12¾
Granada, Obligatiën	4¾ ″			
dito Gestempelde.		15⅞		
Dito	2 ″	31	31¼	31¼
Dito Uitgestelde	1⅛ ″			
dito Gestempelde	1 ″	9 11/16	9 13/16	9 13/16
Mexiko, Obligatiën	3 ″	38½	38 11/16	38⅝
Nod-Amer. Ph. *Hope* & Cº. Lr. A.	*f*			
Dito dito	″ B. ″			
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.			
Illinois Spoorweg-Aandeelen.		86	86¼	
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 ″	83		
Galvest. Spoorweg Oblig.	8 ″			
Louisiana	5 ″	84		
Griekenland, Obl. geldl. 1825	5 ″	35 11/16	35¾	35 11/16

Loten 1860 542½, 43, Braz. 1824 £ 200 99¼, 4 pCt. Holl. Spoor —, Rijnshares —, Cent. 52½, 53, oblig. 126, Port. 1863 48⅝, 4 pCt. Russ. Spoor —, Poolsche Spoorweg-Oblig. —, Galvesten stellen —, Italie 68¼, ½, Cert. bij L. en B. 69⅞, Spoor 112, Kanaal Noordzee —, 5 pCt. Vereenigde Staten 73¾, 74⅛, ⅞, 6 pCt. id. 80, ½, 5/16, 1882 77¼, ⅜, ¼, Turken 50 1/16, ¼, Cert. 138½, 139, Nat. B. 99½, Ned. 99, Coup. 5⅜, 7/16, Hand. N. 113, 14, Samolet 90, Ohio 66½, 6 pCt. Ven. 56½, 53 13/16, 15/16, Hekt 89, 90½.

Bij voortgezette inkoop en voor geldbelegging en daarbij hooger afkomende Koersen van het buitenland, deed de Beurs bijna alle fondsen hare rijzende beweging vervolgen.

Koers van het Geld. Beleening pCt., Prolongatie 3½ pCt., Diskonto 3 pCt.

VOORLOOPIG BERIGT DER BEURS van 4 September tot 3½ ure.

Nederl. Werkel. Schuld à 2½ pc. 64½, Aand. Handel-Maatsch. 143, Spanje, Binnenl. 3 pc. 51⅞, Rusl., Oblig. bij Hope en Cº. 5 pc. 102¼, Cer. 1855, 6de serie 5 pc. 91, Oostenrijk, Met. 5 pc. 65 1/16, dito 2½ pc. 33¾, dito Rente Amst. 5 pc. 86¼, dito Nationale 1854 5 pc. 70 3/16.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

De Coupons, verschenen 1º. Sept. 1863, van Certifikaten [illegible] Nationale Schuld, worden betaald als volgt:

Van wege het administratie-kantoor Ketwich en Voombergh c. s., bij de Associatie-Cassa.
Saportas, c. s., bij de Ontvang- en Betaalkas.
Van Harpen, c. s., idem.
Brondgeest en Zoon, c. s., bij de Associatie-Cassa.
Wed. H. F. Tjeenk, c. s., idem.
Bischoffsheim, c. s., idem.
Roelofsz en van Hall, idem.
Koning en van der Goes, ten hunnen kantore.
Huidecoper en van Dielen, te Utrecht, ten hunnen kantore en bij de Associatie-Cassa.
Administratie-kantoor te Delft, aldaar en bij E. en H. van Cranenburgh.

BADENSCHE AANDEELEN à Fl. 35 — *Een en zeventigste Uitloting van 50 Seriën, welke heeft plaats gehad te Carlsruhe, op 31 Augustus* 1863.

Serie 13	1301	2522	2973	4844	5610	6120	6618	6991	7296
44	1335	2655	3102	4903	5666	6186	6713	7077	7389
193	1370	2725	3240	5218	5683	6361	6743	7080	7456
227	2145	2852	3369	5374	5694	6388	6848	7112	7542
339	2455	2946	4593	5532	5942	6461	6852	7294	7603

De trekking der prijzen geschiedt 30 September aanstaande.

PRIJZEN VAN COUPONS, LOSBARE OBLIGATIEN EN SPECIEN.

Met fl. 25 Conv. Munt *f* 25.55 à — *f* 25.60 à — *f* 25.60 à —
Nat. dº. in Zilver ″ 28.20 ″ — ″ 28.20 ″ — ″ 28.20 ″ —

Fransche . . *f* 55⅝ à —		dº. Buitenl. . *f* — à —	
Belgische . . ″ 55¾ ″ —		Amerika in D. ″ — — ″ —	
Div. in £ . . ″ 11,75 ″ —		Hamb. Russ. ″ 35½ ″ —	
Eng. Russen ″ 11,75 ″ —		Russ. in Z. R. ″ 36⅛ ″ —	
Pruissische . . ″ 34⅝ ″ —		Polen ″ . . . — ″ —	
Spaansche . . ″ — — ″ —		″ ″ Fl. ″ — ″ —	

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à *f* 10 per Stuk . . . *f* 9,75 à 9,85
Oude Gerande Dukaten . . . ″ 5,55 ″ 5,65
Wigtige Souvereinen . . . ″ 11,75 ″ 11,85
″ Pistolen . . . ″ 9,55 ″ 9,65
Stukken van 20 Franks . . . ″ 9,30 ″ 9,40
Baren Goud en Speciën à *f* 1442,60 per Ned. ℔ fijn 10 à 11 pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters . . . per Stuk *f* 2,55 à 2,60
Stukken van 5 Franks . . . ″ 2,33 ″ 2,36
Brabandsche Kroonen . . . ″ 2,65 ″ 2,70
Fransche . . . ″ 2,70 ″ 2,75
Pruissische Daalders . . . ″ 1,73 ″ 1,77
Zilver 1000 à 980 . . . ″ — ″ —
″ 900 ″ 700 . . . *f* 104,20 à 105,—

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 4 Sept.

Tarwe: 131 ℔ b. Poolsche *f* 292.
Rogge: 122 ℔ Pruissische *f* 194; op levering in Okt. *f* 174; Maart *f* 178.

SCHIEDAM, 3 Sept. Moutwijn *f* 11 —; Jenever *f* 16.50; Amst. Proef *f* 17.75 per Ned. vat zonder fust zonder de belasting. Spoeling *f* 0.80 per ketel.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 3 Sept. Zoetelief, Zeester, Curaçao.
HELVOET, 3 Sept. Sara, (st.), Londen.
BROUWERSHAVEN, 3 Sept. Muller Drenth, Jacob, Rotterdam. Batavia.

UITGEZEILD:

TEXEL, 3 Sept. De Vries, Antonius, Triest.
HELVOET, 3 Sept. Brouwer, Koophandel en Zeevaart, Lissabon.
BRIELLE, 3 Sept. Prins van Oranje, (st.), Duinkerken.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 4 September, in lading naar:

Keulen. J. H. Kamps, Cöln Nº 9.
Dusseldorp en Duisburg. A. Brinkman, Niederrhein Nº 8.
Emmerik, Wesel, Dusseldorp en Keulen. Fanny, S.
Mannheim. J. J. Rijndorp, Rijnstroom.
Mainz. C. Becker, Mainz Nº 1.
Wezel. F. Beijer, Wilhelmina.

AMSTERDAM, 2 September, vertrokken naar:

Wezel. H. B. Henke, de Goede Gunst.

Rijnhoogte ARNHEM, 3 Sept. 7 el. 4 p. 7 duim.
KEULEN, 3 [illegible] 7 v. A. 155 [illegible]

Advertentiën.

(2230) GEHUWD:
ALOUISIUS JOSEPHUS TEN VELDHUYS,
Wedr J. L. ALLERS
en
HELENA MARIA IDA BOSCH.
AMSTERDAM, 3 Sept. 1863.

(2231) Heden beviel zeer voorspoedig van een welgeschapen *ZOON*, A. BOONEKAMP, geliefde Echtgenoote van
LEYDSCHENDAM, 3 Sept. 1863. A. F. VAN LEEUWEN, Genees-, Heel- en Verlosk.

(2224) Heden ontsliep tot onze bittere droefheid onze hartelijk geliefde Zoon, de Wel-Eerwaarde Heer JOANNES LEUSEN, Theologant en Diaken aan het Seminarie te Warmond, in den ouderdom van ruim [illegible] jaren, tijdig voorzien van de H. Sacramenten der stervenden.

A. LEUSEN.

STEIN, 30 Augustus 1863.

(2210) Hartelijke dank betuig ik voor alle bewijzen van deelneming, zoo gedurende de ziekte als na het overlijden van mijnen dierbaren Echtgenoot, de Heer P. BOONEKAMP, ontvangen en zulks ook namens mijne kinderen en behuwdkinderen.

LEYDSCHENDAM, 1 Sept. 1863. Wed. P. BOONEKAMP, geb. HAASMA[illegible]

(2212) Met 8 Nov. e. k. de post als **Moeder** een R. K. Weeshuis vacant zijnde, zoo worden [illegible] welke tot deze betrekking genegen zijn verzocht, zich vóór den 14 September met *franco* brieven, onder Lett. M., met melding van ouderdom en betrekking [illegible] vervoegen bij den Uitgever dezer Courant.

(2238) Op een dorp in Gelderland kan, ten kantore van een Notaris, een **Jong Mensch**, ter Opleiding voor het Notarjaat en voor administrative werkzaamheden worden geplaatst, tevens met genot van kost, inwoning en huiselijk verkeer, tegen schadeloosstelling. Adres onder Lett. D. V. aan den Heere JOSUË WITZ, Boekdrukker enz. te Arnhem. (222[illegible])

Onderwijs.

Men vraagt tegen 1n October op eene niet zeer talrijke R. K. Kostschool, een **Secondant of Kweekeling**, in staat om, behalve de Beginselen der gewone Schoolvakken, ook de Beginselen van den *Piano* en den *Zang* te onderwijzen. Wat kennis van Fransch en Teekenen zal zeer in aanmerking komen. Goed salaris met tijd en gelegenheid ter zelfoefening. Men wende zich *franco*, onder de Letters A. Z., aan den Heer J. VAN TURNHOUT, Boekh. te Breda. (2236)

Wordt gevraagd aan eene Pastorie ten Platten Lande, provincie Utrecht, eene **KEUKENMEID**, bekwaam om mede ander huisselijk werk te doen. Brieven *franco* onder de letters S. S. aan de Wed. J. R. VAN ROSSUM, Boekhandel te Utrecht. (2227)

Muzijkhandel & Bibliotheek
VAN
TH. J. ROOTHAAN & Cie.

Heden is verschenen:

MAURICE HAGEMAN. Op. 12. **L'Aquila Morceau de Salon** pour le Piano. Sixième Edition. *f* 1.—
CARLO WANSINK. **O Salutaris hostia Cantica**, per Tenore, Solo cum Organo. *f* 0.6[illegible]
C. A. BERTELSMANN. **Die Kapelle. Lied** für eine Singstimme mit Piano . . . *f* 0.7[illegible]

AMSTERDAM, 4 Sept. 1863. (2229)

BOEKHANDEL: C. L. VAN LANGENHUYSEN.

Nog enkele exemplaren zijn voorhanden van:

ONDERZOEK NAAR DE OORZAKEN
DER
NEDERLANDSCHE OMWENTELING,
IN DE XVIe EEUW.

EENE WEERLEGGING DER GESCHIEDVOORSTELLING VAN JOHN LOTROP MOTLEY, IN ZIJNE »OPKOMST VAN DE NEDERLANDSCHE REPUBLIEK«
DOOR
MATTHIAS KOCH,
UIT HET HOOGDUITSCH OVERGEZET
DOOR
Dr W. J. F. NUIJENS.

Een gr. 8vo deel. Prijs *f* 1.[illegible]

NB. Men zal met belangstelling en vrucht dit werk lezen van een liberalen Protestant; van een schrijver die noch door zijne godsdienstige gezindheid, noch door zijne staatkundige begrippen tot zijn onderzoek werd aangespoord; maar evenmin daardoor van het spoor der waarheid en regtvaardigheid is afgeleid.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.